

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

13. siječnja 2005.^(*)

„Državne potpore – Članak 93. stavak 3. UEZ-a (koji je postao članak 88. stavak 3. UEZ-a) – Prijedlog potpore – Zabrana primjene predloženih mjera prije konačne odluke Komisije – Porez koji je djelomično namijenjen financiranju mjere potpore – Porez koji je nametnut prije odobrenja potpore”

U predmetu C-175/02,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske), odlukom od 8. ožujka 2002., koju je Sud zaprimio 13. svibnja 2002., u postupku

F. J. Pape

protiv

Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: P. Jann, predsjednik vijeća, A. Rosas, K. Lenaerts, S. von Bahr i K. Schiemann (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: L. A. Geelhoed,

tajnik: M.-F. Contet, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 22. siječnja 2004.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za nizozemsku vladu, H. G. Sevenster, u svojstvu agenta,
  - za Komisiju Europskih zajednica, J. Flett i H. van Vliet, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 4. ožujka 2004.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku, kao što je slučaj u predmetu C-174/02, Streekgewest Westelijk Noord-Brabant (današnja presuda, još neobjavljena u Zborniku, u daljnjem

tekstu: presuda SWNB), odnosi se na tumačenje članka 93. stavka 3. UEZ-a (koji je postao članak 88. stavak 3. UEZ-a).

- 2 Pitanje je postavljeno u okviru spora između F. J. Papea, poljoprivrednika, i Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (ministra poljoprivrede, okoliša i ribarstva), koji je u vezi s pristojbom za višak gnojiva nametnutom g. Papeu na temelju članka 13. Meststoffenweta od 27. studenoga 1986. (Zakon o gnojivima, Staatsblad 1986., 598), pokrenut zbog toga što je nametanjem pristojbe prekršena zabrana primjene predloženih mjera potpore iz posljednje rečenice članka 93. stavka 3. Ugovora.

Pravni okvir

Pravo Zajednice

- 3 Članak 93. stavak 3. Ugovora predviđa:

„Komisija se pravodobno obavješćuje o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpora kako bi se o njima mogla očitovati. Ako smatra da je svaki takav plan nespojiv sa zajedničkim tržištem s obzirom na članak 92., Komisija bez odgode pokreće postupak predviđen stavkom 2. Dotična država članica ne primjenjuje predložene mjere sve dok se taj postupak ne okonča konačnom odlukom”.

Nacionalno pravo

- 4 U Nizozemskoj je članak 13. Zakona o gnojivima, koji je odlukom od 22. travnja 1987. stupio na snagu 1. svibnja 1987., uveo pristojbu na višak gnojiva „kako bi se podmirili troškovi povezani s:
  - (a) administrativnim zahtjevima banaka gnojiva iz članka 9.;
  - (b) doprinosima iz članka 9. stavka 4.;
  - (c) stvaranjem infrastrukture za učinkovito uklanjanje, dopremanje, obradu, preradu ili uništavanje viška gnojiva;
  - (d) nadzorom nad provedbom poglavlja III. i IV.”
- 5 Pristojba postaje naplativa nakon što je gnojivo proizvedeno. Pristojba koja je postala naplativa tijekom određenog razdoblja (u načelu kalendarske godine), mora se platiti na temelju popunjene prijave (u načelu u roku od mjesec dana nakon isteka toga razdoblja).
- 6 Članak 9. stavak 4. Zakona o gnojivima, na koji se poziva članak 13. točka (b) toga zakona, predviđa da banka gnojiva može pridonijeti, među ostalim, troškovima prijevoza stajskog gnojiva ako ocijeni da će to pospješiti učinkovitu preradu i uklanjanje u skladu s ciljevima toga zakona. S tim je ciljem usvojen Reglement Mestbank inzake vangnetfunctie en Kwaliteitspremiëringssysteem od 25. travnja 1989. (uredba o obnavljanju i sustavu premija kvalitete, Staatscourant 1989, 86). Ta je uredba stupila na snagu 1. travnja 1989. Ona predviđa mjere potpore za prijevoz visokokvalitetnog gnojiva unutar sustava premija kvalitete.

- 7 Kraljevina Nizozemska obavijestila je Komisiju o donošenju te uredbe dopisima od 26. srpnja 1988. i 16. siječnja 1989. Komisija ju je dopisom od 10. ožujka 1989. obavijestila o svojoj odluci o neosporavanju te uredbe do kraja 1989. godine. U sljedećem je dopisu Komisija potvrdila da tu mjeru potpore smatra spojivom sa zajedničkim tržištem počevši od 1. siječnja 1988.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 8 S obzirom na to da je gnojivo proizvedeno na njegovoj farmi 1988., F.-J. Pape bio je dužan platiti pristojbu na višak gnojiva za financijsku godinu 1988. Međutim, on svoju prijavu nije podnio u propisanom roku od mjesec dana. Slijedom toga, u obavijesti o poreznoj obvezi koja mu je dostavljena 31. ožujka 1989. bilo mu je naloženo da za tu financijsku godinu plati pristojbu za višak gnojiva u iznosu od 10.283,50 NLG i dodatno obračunani trošak na taj iznos.
- 9 F.-J. Pape je uložio prigovor kod inspektora van het Bureau Heffingen van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (inspektor Ureda za pristojbe Ministarstva poljoprivrede, okoliša i ribarstva). Inspektor je pristojbu na višak gnojiva zaračunatu u obavijesti o poreznoj obvezi smanjio na 1779,60 NLG, uz nadoplatu od 177,96 NLG. F.-J. Pape je protiv ove odluke podnio tužbu pred Gerechtshof te Leeuwarden (Žalbeni sud u Leeuwardenu, Nizozemska), nakon čega je inspektor ukinuo nadoplatu. Gerechtshof (Žalbeni sud) je potvrdio odluku inspektora osim u dijelu nadoplate. F.-J. Pape je zatim podnio žalbu pred Hoge Raad (Vrhovni sud).
- 10 Žalba se djelomično temelji na pretpostavci da je dio prihoda od pristojbe na višak gnojiva za 1988. godinu bio namijenjen, pa i korišten, za primjenu mjere potpore u 1989. godini.
- 11 Ocjenjujući da ishod spora u glavnom postupku ovisi o tumačenju članka 93. stavka 3. Ugovora, Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) je odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Sve dok primjena mjere potpore na temelju posljednje rečenice članka 93. stavka 3. Ugovora [...] nije dozvoljena, primjenjuje li se zabrana iz te odredbe i na uvođenje pristojbe, prihod od koje je prema važećem pravu djelomično namijenjen financiranju te mjere, bez obzira na to je li došlo do narušavanja trgovine između država članica, koje bi se moglo (djelomično) pripisati pristojbi kao metodi financiranja mjere potpore? Ako odgovor na ovo pitanje ovisi o bliskosti veze između pristojbe i mjere potpore, odnosno o trenutku kad je prihod od pristojbe zaista iskorišten za mjeru potpore, odnosno o drugim okolnostima, koje su okolnosti mjerodavne u tom smislu?
  2. Ako zabrana primjene mjere potpore također vrijedi za namjensku pristojbu, može li osoba kojoj je pristojba nametnuta, pozivajući se na izravan učinak članka 93. stavka 3. [Ugovora], u pravnom postupku pobijati ukupni iznos, ili samo dio te pristojbe koji će se vjerojatno potrošiti ili je već potrošen za financiranje mjere potpore tijekom razdoblja u kojem je primjena mjere potpore zabranjena ili je bila zabranjena u skladu s tom odredbom?

3. Proizlaze li iz prava Zajednice posebni uvjeti u odnosu na metodu utvrđivanja koji je dio pristojbe obuhvaćen zabranom iz posljednje rečenice članka 93. stavka 3. Ugovora u slučaju pristojbe, prihod od koje je namijenjen u različite svrhe za koje, osim pristojbe, postoje i drugi izvori financiranja i koje nisu sve obuhvaćene člankom 93. Ugovora, pri čemu nacionalnim poreznim propisom nije određena formula za tu raspodjelu? Mora li se u takvom slučaju dio pristojbe koji je namijenjen financiranju mjere potpore i koji je obuhvaćen člankom 93. Ugovora odrediti na osnovi procjene, i to prema datumu kada je pristojba nametnuta, ili se mora temeljiti na naknadno raspoloživim podacima o ukupnom prihodu od pristojbe i o stvarnim izdacima za različite svrhe?"

Prvo pitanje

- 12 Prvo se pitanje sastoji od tri odvojena dijela. Nacionalni sud u bitnome pita može li zabrana primjene, utvrđena u posljednjoj rečenici članka 93. stavka 3. Ugovora:
- sprječavati nametanje poreza koji je namijenjen financiranju mjere potpore,
  - primjenjuje li se ona čak i ako porez nema učinka na trgovinu između država članica,
  - primjenjuje li se ona bez obzira na bliskost veze između poreza namijenjenog financiranju i predmetne mjere potpore.
- 13 Prije odgovora na ostale dijelove ovoga pitanja valja odgovoriti na njegov treći dio.
- 14 Iz sudske prakse Suda proizlazi da porezi nisu obuhvaćeni odredbama Ugovora koje se odnose na državne potpore, osim ako oni ne predstavljaju sredstvo financiranja mjere potpore te tako čine sastavni dio te mjere (gore navedena presuda SWNB, t. 25.).
- 15 Da bi se porez, ili dio poreza, smatrao sastavnim dijelom mjere potpore, mora postojati pravno obvezujući odnos između poreza i potpore prema važećim nacionalnim pravilima. U slučaju postojanja takvog odnosa prihod od poreza ima izravni učinak na iznos potpore i, posljedično, na ocjenu spojivosti potpore sa zajedničkim tržištem (vidjeti u tom smislu presudu od 25. lipnja 1970., Francuska/Komisija, 47/69, Zb., str. 487., t. 17., 20. i 21., kao i gore navedenu presudu SWNB, t. 26.).
- 16 Dokumenti u spisu koji je dostavljen Sudu ne upućuju na postojanje pravno obvezujućeg odnosa između pristojbe, koju nameće Zakon o gnojivima, i potpore za prijevoz gnojiva, koja je uvedena na temelju članka 9. stavka 4. toga zakona. Zakon o gnojivima naime nadležnim tijelima daje slobodu pri raspodjeli prihoda od pristojbe u različite svrhe, uključujući onu koju predviđa članak 9. stavak 4. Prema tome, prihod od pristojbe nema izravni učinak na iznos potpore, budući da se može koristiti za financiranje drugih mjera predviđenih tim zakonom koje nemaju sva obilježja potpore u smislu članka 92. stavka 1. Ugovora (koji je postao članak 87. stavak 1. UEZ-a).
- 17 Prema tome, na treći dio prvoga pitanja valja odgovoriti da se zabrana primjene, utvrđena u posljednjoj rečenici članka 93. stavka 3. Ugovora, ne primjenjuje na porez ako taj porez, odnosno određeni dio prihoda od toga poreza, nije u pravno obvezujućem odnosu s financiranjem mjere potpore.

- 18 Uzimajući u obzir odgovor na treći dio prvoga pitanja, nije potrebno odgovoriti na druge dijelove prvoga pitanja, kao ni na drugo i treće pitanje.

Troškovi

- 19 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Zabrana primjene, utvrđena u posljednjoj rečenici članka 93. stavka 3. Ugovora o EZ-u (koja je postala posljednja rečenica članka 88. stavka 3. UEZ-a), ne primjenjuje se na porez ako taj porez, odnosno određeni dio prihoda od toga poreza, nije u pravno obvezujućem odnosu s financiranjem mjere potpore.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: nizozemski